

Oslo, 24.10. 2021

Innspill forslag statsbudsjett 2022 - kultur- og familiekomiteen

Om Norsk Friluftsliv

Norsk Friluftsliv er paraplyorganisasjonen for de 18 store frivillige friluftslivsorganisasjonene, og representerer nær en million medlemmer. Friluftslivsorganisasjonene utgjør en vesentlig andel av frivillighet og organisert aktivitet i Norge. I tillegg er en stor andel av aktiviteten egenorganisert, og i sum gjør dette friluftslivet til Norges største fritidsaktivitet, og den største «leverandøren» av fysisk aktivitet.

Det uttalte målet for idrettspolitikken er «idrett og fysisk aktivitet for alle». Friluftsliv er følgelig definert inn som en viktig del av norsk idrettspolitik.

Solberg-regjeringens Idrettsstrategi

3.september 2021 la Solberg- regjeringen frem idrettsstrategien “Sterkere tilbake - En mer inkluderende idrett”. I strategien er det beskrevet at det skal etableres en tidsavgrenset søknadsbasert tilskuddsordning for mangfolds- og inkluderingsprosjekter. I strategien fremkommer det tydelig at ordningen ikke er begrenset til idretten, men også inkluderer egenorganisert aktivitet og fysisk aktivitet i regi av friluftslivsorganisasjoner. Det står videre (4.3) at det “*I løpet av høsten vil utarbeides et regelverk for ordningen med kriterier for hvem som kan søke og hvilken type prosjekter som kan motta støtte.*”

En strategi er normal sett ikke en sak som kommer opp i Stortinget, men fordi det brukes penger både fra spillemidlene og andre midler fra departementet, i tillegg til et spleiselag med eksterne aktører, mener vi strategien er relevant for Stortinget.

Vi mener spleiselaget med eksterne aktører er et godt tiltak, og at det er viktig at den omfatter fysisk aktivitet som også er egenorganisert eller organisert av friluftslivsorganisasjoner. Videre bør ordningens rammer ivareta følgende:

- Tilskuddet bør både styrke/forsterke eksisterende aktiviteter/tiltak/arbeid, og stimulere til nye og gjerne utradisjonelle tiltak.
- Den bør inkludere kommunikasjon- og rekrutteringstiltak, fordi det er en utfordring både nasjonalt og lokalt å nå frem med budskapet til nye målgrupper.
- Det må være åpent for søknader som tilrettelegger for kurs/workshops/ arrangementer som ikke skjer ukentlig, men kanskje månedlig (der formålet er å stimulere til varig egenorganisert aktivitet).
- Ordningen må også ivareta frivillighetens behov for å dekke administrasjon knyttet til tiltakene.
- Det må legges opp til en enkel søknadsprosess med løpende søknadsfrist, slik bla. Helsedirektoratet praktiserer.
- Målgruppe for midlene bør være opp til 25 år.

Vi har dessuten følgende konkrete innspill til budsjettet for 2022:

1. Momskompensasjon:

For frivilligheten er det å fjerne moms på dugnad, gjennom en full og regelstyrt momskompensasjon viktig. Dagens momskompensasjonsordning er uforutsigbar og underfinansiert.

Norsk Friluftsliv foreslår:

At fra 2022 har vi en full og regelstyrt momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner.

2. Aktivitetsråd/Frivillighetsråd

Kommunene er viktigste premissleverandør for lokal aktivitet. Men forskning og erfaring viser at frivillige, både organiserte og egenorganiserte, i for liten grad sitter ved bordet når saker som omhandler friluftsliv og aktivitet behandles i kommunene. Dette kan lokale aktivitetsråd for lavterskel og ikke-konkurranserettede aktiviteter bøte på. En prøveordning i flere kommuner kan vise seg å være en av de beste og mest fornyende lokale tiltakene for både friluftsliv og annen fysisk aktivitet. Norsk Friluftsliv og organisasjonen TVERGA er i gang med prøveprosjekter, men uten statlig «startkapital» er det vanskelig å få ballen til å begynne å rulle for alvor i kommunene. Om vi kan finne organisatoriske løsninger sammen med idretten vil dette legge grunnlag for sterkere lokal medvirkning, og sikre bedre bruk av ressursene.

Norsk Friluftsliv foreslår:

At det i budsjettet for 2022 avsettes midler til å teste ut ulike modeller for aktivitetsråd/frivillighetsråd i ti kommuner, med Norsk Friluftsliv eller TVERGA som prosjektleder. Det er behov for 8 millioner for å dekke lønnskostnader, evaluering og driftsmidler. Prosjektet må ha en varighet på minimum tre år, og skje i tett samarbeid med aktuelle kommuner.

3. Fritidskortet:

Fritidskortet kan være et godt tiltak for å fremme deltakelse og inkludering i aktivitet for barn og unge. Men det er viktig at midlene som avsettes bidrar til jevnlig aktivitet og at denne foregår i tilknytning til organisasjoner/miljøer. Vi får tilbakemeldinger at de fleste av friluftslivsorganisasjonene faller utenfor ordningen, slik den praktiseres i dag.

Det er en tankevekker når levekårsundersøkelsen 2020 (SSB), viser at organisert friluftslivsaktivitet i regi av friluftslivsorganisasjonene er en viktig inkluderingsarena for barn med innvandringsbakgrunn. I Oslo er det en høyere andel som deltar i organiserte friluftslivsaktivitet enn barn uten innvandringsbakgrunn.

<https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/barn-fra-vestkanten-mest-aktive-i-oslo>

Norsk Friluftsliv foreslår:

Hvis satsningen på fritidskortet skal videreføres må dette skje i tett dialog med, og med en bred involvering av, organisasjoner også innen friluftslivet. Kortet må ivareta deltakelse/medlemskap i

organisasjoner som også tilbyr aktivitet jevnlig, ikke kun ukentlige samlinger/treninger til fastsatte tider.

4. Fritidsguide

Mange ønsker hjelp og motivasjon for å komme seg ut og i aktivitet. Avtaler gjort med andre er mer forpliktende, og mange kjenner styrken i at noen faktisk venter på deg og forventer din aktivitet.

Det finnes ulike ordninger i dag, Røde Kors har flyktningguider og Frivilligsentralene tilbyr Veivisere. Idretten har en ordning med aktivitetsguider for barn og unge mellom 6-18 år. En plattform som samler alle disse kan gjøre det enklere både for den enkelte og kommunene å finne noen som kan bidra til at de med større behov for tilrettelegging og oppfølging kan lykkes med sine mål.

Norsk Friluftsliv foreslår:

At det startes et arbeid for å samordne de ulike ordningene, og at idrettens ordning med «Aktivitetsguider» utvides til også å omfatte andre aktivitetsorganisasjoner, som friluftslivsorganisasjonene.

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Bente Lier
generalsekretær

Siri Meland
fagsjef samfunnskontakt